

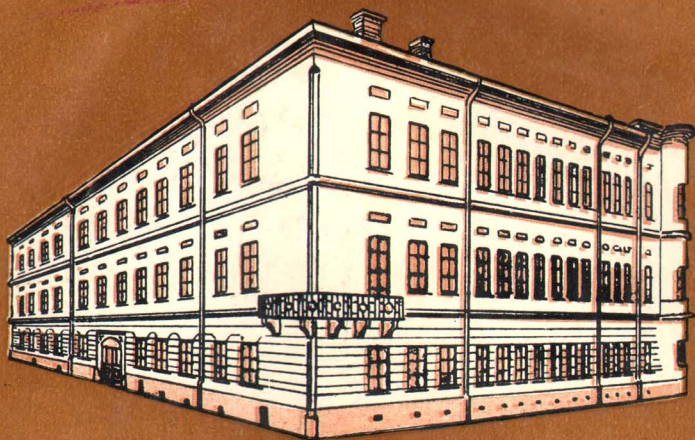
III 4

COMITETUL DE STAT PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ
MUZEUL DE ISTORIE
CLUJ

3409

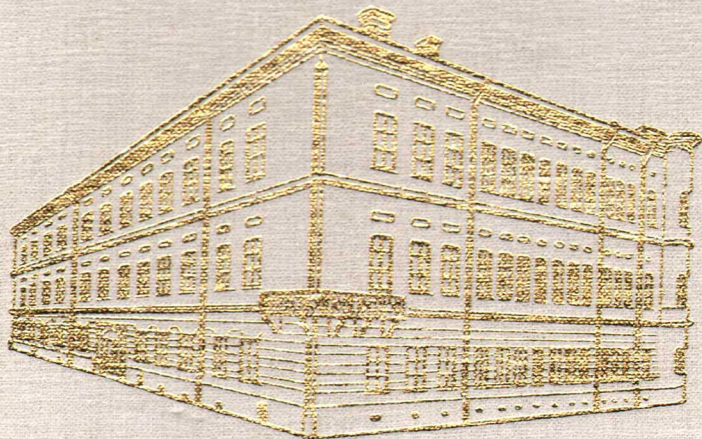
3409

ACTA MVSEI NAPOCENSIS III

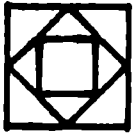

1966

ACTA
MVSEI NAPOCENSIS
III

1966

D.M.A.S.I.

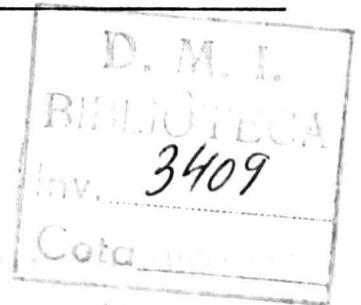
DIRECȚIA MONUMENTELOR
ARHEOLOGICELOR ȘI
SITURILOR ISTORICE
BIBLIOTECA

Cota cărții: 104
Inventar: 3409

4
(3)

COMITETUL DE STAT PENTRU CULTURĂ ȘI ARTA
MUZEUL DE ISTORIE
CLUJ

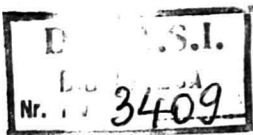

ACTA
MVSEI NAPOCENSIS
III

1966

<https://biblioteca-digitala.ro>

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Acad. prof. C. DAICOVICIU
(directorul colegiului de redacție);

P. BUNTA,
doctor în istorie (redactor șef);

H. DAICOVICIU

ȘT. FERENCZI,
doctor în istorie;

conf. I. KOVÁCS

prof. M. MACREA,
doctor-docent în științe istorice;

prof. ȘT. PASCU,
doctor-docent în științe istorice, membru cores-
pondent al Acad. Republicii Socialiste România;

G. A. PROTOPODESCU

I. I. RUSSU,
doctor-docent în științe istorice (secretar științific);

conf. B. SURDU

L. VAJDA.

„ACTA MUSEI NAPOCENSIS“
Anuarul Muzeului de Istorie Cluj.
Orice corespondență se va adresa:
Muzeul de Istorie Cluj
Str. Emil Isac nr. 2
Tel. 1.76.77

„ACTA MUSEI NAPOCENSIS“
Annuaire du Musée d'Histoire de Cluj.
Toute correspondance sera envoyée à
l'adresse:
Muzeul de Istorie Cluj
Str. Emil Isac nr. 2. ROUMANIE.

Coperta și desene de S. BALASKÓ și GH. CORCODEL

CUPRINS

SOMMAIRE — СОДЕРЖАНИЕ — INHALT

Acad. C. DAICOVICIU, Partidul Comunist Român, conducătorul destinelor istorice ale poporului român <i>(Le Parti Communiste Roumain, dirigeant des destins historiques du peuple roumain)</i>	I
---	---

STUDII ȘI MATERIALE

N. VLASSA, Cultura Criș în Transilvania	9
<i>Die Crișkultur in Siebenbürgen</i>	47
ȘT. FERENCZI, Cimitirul „scitic“ de la Ciumbrud (partea a II-a)	49
<i>Der „skythische“ Friedhof von Ciumbrud (2. Teil)</i>	71
I. WINKLER, Drahma și hemidrahma în sistemul monetar al daco-geților	75
<i>Die Drachme und Hemidrachme im Münzsystem der Dako-Geten</i>	89
I. H. CRIȘAN, Sanctuarul dacic de la Pecica	91
<i>Das dakische Heiligtum von Pecica</i>	100
S. JAKÓ, Cercetări arheologice la cetatea Grădiștea Muncelului, în anii 1803—1804	103
<i>Recherches archéologiques à Grădiștea Muncelului en 1803—1804</i>	119
M. MACREA, Organizarea provinciei Dacia	121
<i>Die Organisation der Provinz Dazien</i>	150
Acad. C. DAICOVICIU, Severus Alexander și provincia Dacia	153
<i>Severus Alexander und die Provinz Dazien</i>	171
[S. DRAGOMIR] — S. BELU, Voievozi, cnezi și crainici la românii din Munții Apuseni și din regiunea Bihorului în evul mediu	173
<i>Voivodes, cnèzes et crainics chez les Roumains de Muntii Apuseni et de la région de Bihor au Moyen Âge</i>	181
I. BITAY, Contribuții la studiul culturii antice în Transilvania în secolul al XVI-lea	183
<i>Beiträge zum Studium der antiken Kultur in Siebenbürgen im 16. Jh.</i>	196

FR. PAP — I. WINKLER, Monede poloneze din secolele XV—XVII în Transilvania	197
<i>Polnische Münzen aus dem 15. — 17. Jh. in Transilvanien</i>	211
M. BUNTA, Sigilii de breaslă în colecția Muzeului de Istorie Cluj	213
<i>Zunftsigel aus der Sammlung des Historischen Museums zu Cluj</i>	228
M. ȘTIRBAN, Aspecte din starea de spirit în comitatele Alba și Sibiu în anii 1782—1784	229
<i>Aspects of the State of Mind in Alba and Sibiu Counties between 1782—1784</i>	237
L. BOTEZAN—M. ROȘCA-ROSEN, Contribuții la studiul organizării locurilor curiale pe moșiile nobiliare din comitatele transilvănene (1785—1820)	239
<i>Contributions à l'étude de l'organisation des lieux curiaux (loca curialia) en Transylvanie</i>	255
A. ARDOS — ȘT. LAKATOS, Instrumentele muzicale ale Muzeului de Istorie Cluj	257
<i>Die Musikinstrumente des Historischen Museums zu Cluj</i>	270
L. VAJDA — M. MIREL, Date privind situația și revendicările economice ale minerilor din salinile transilvănene (1848—1867)	271
<i>Angaben über die Lage und die wirtschaftlichen Forderungen der Bergleute aus den Salzgruben Transilvaniens (1848—1867)</i>	290
N. CORDOȘ — I. KOVÁCS, Preocupări ale literaturii agrare românești din a doua jumătate a sec. XIX	291
<i>Préoccupations de la littérature agraire roumaine dans la deuxième moitié du XIXe siècle</i>	315
B. SURDU, „Societatea de păstrare și împrumut din Rășinari“	317
<i>„Die Gesellschaft für Verwahrung und Anleihe aus Rășinari“</i>	328
P. BUNTA, Acțiuni greviste ale muncitorilor metalurgiști de la fabrica „Phoebus“—Oradea	329
<i>Забастовки рабочих — металлургов на заводе „Фёбус“ города Ордаеа</i>	348
G. BODEA, Din acțiunile populației regiunii Maramureș pentru eliberarea întregului teritoriu al patriei și zdrobirea fascismului	351
<i>From the Actions of the Population from the Maramureș Region to liberate the Whole Territory of the Country and to Destroy Fascism.</i>	365

AL. GH. SAVU, Participarea intelectualilor din România la lupta forțelor democratice în perioada 23 august 1944 — 6 martie 1945	367
<i>La participation des intellectuels roumains à la lutte des forces démocratiques (23 août 1944—6 mars 1945)</i>	380
G. A. PROTOPOESCU — E. VASILOSCHI, Aspecte ale luptei maselor populare conduse de P.C.R. pentru refacerea economică a regiunii Cluj (1944—1947)	381
<i>Vom Kampfe der von der Kommunistischen Partei geleiteten Volksmassen für den wirtschaftlichen Wiederaufbau der Region Cluj (1944—1947)</i>	395

NOTE ȘI DISCUȚII

N. VLASSA — M. RUSU — D. PROTASE — K. HOREDȚ, Săpăturile arheologice de la Iernut	399
<i>Archäologische Ausgrabungen bei Iernut</i>	410
V. VASILIEV, Un nou mormînt scitic descoperit la Batoș	411
<i>Ein neues skythisches Grabmal aus Batoș</i>	420
E. CHIRILĂ — V. LUCĂCEL — I. CHIFOR, Descoperiri monetare antice în Transilvania (III)	421
<i>Découvertes monétaires antiques en Transylvanie (III)</i>	422
K. HOREDȚ, În legătură cu monumentul de la Adamklissi	423
<i>Zu einem neuen Werk über das Monument von Adamklissi</i>	426
I. GLODARIU, <i>Legio IV Flavia Felix</i> în Dacia	429
<i>Die Legio IV Flavia Felix in Dazien</i>	435
I. I. RUSSU, Contribuția lui Zamosius la epigrafia Daciei	437
<i>La contribution de Zamosius à l'épigraphie de la Dacie</i>	449
I. I. RUSSU, Note epigrafice. Seria IX	451
<i>Notes épigraphiques (IXe série)</i>	458
L. DAVID — V. PINTEA, Un monument funerar din Dacia Porolissensis	459
<i>Ein Grabdenkmal aus Dacia Porolissensis</i>	463
C. POP, Iuppiter de la Potaișa	465
<i>Iuppiter from Potaișa</i>	466
B. DAICOVICIU, Despre eliberarea ilegală a liților și a sclavilor la francii salieni	467
<i>Über die illegale Befreiung der Liten und Sklaven bei den Salischen Franken</i>	470
M. ȚOCA, Despre plastica fațadelor în arhitectura laică clujeană din perioada barocului târziu	471
<i>Über die Plastik der Fassaden in der profanen Architektur in Cluj aus der Periode des späten Barocks</i>	482

V. PINTEA, O sabie atribuită lui Cloșca	483
<i>Ein dem Bauernführer Cloșca zugeschriebener Säbel</i>	488
N. EDROIU, Prima istorie universală care vorbește despre răscoala lui Horea.	491
<i>Die erste Universalgeschichte über den Aufstand Horeas</i>	496
P. GYULAI, Un trior-ciur din 1798 construit la Cluj . . .	497
<i>Ein im Jahre 1798 in Cluj hergestelltes Getreiderei- nigungssieb</i>	503
E. CRIȘAN, Contribuție la studiul vaselor farmaceutice confectionate în manufactura de la Batiz	505
<i>Ein Beitrag zur Geschichte der pharmazeutischen Ge- fässe aus der Steingutfabrik von Batiz</i>	509
P. TEODOR, Din nou despre „Magazinul istoric pentru Dacia“ în Transilvania	511
<i>Ein neuer Beitrag über die Zeitschrift „Magazinul istoric pentru Dacia“ aus Transilvanien</i>	519
L. URSUȚIU, Cinci scrisori ale lui G. Barițiu în legătură cu proiectul de lege școlară din anul 1879	521
<i>Five letters of G. Barițiu with Regard to the School- law Project from 1879</i>	529
N. CORDOȘ, Problema industrializării în paginile revistei „Economul“ din Blaj (1873—1880)	531
<i>Das Industrialisierungsproblem in der Zeitschrift „Eco- nomul“ aus Blaj (1873—1880)</i>	535
V. VESA, Aspecte ale activității cultural-politice a bur- gheziei române din Transilvania la sfârșitul sec. XIX și începutul sec. XX	537
<i>Aspects de l'activité culturelle-politique de la bour- geoisie roumaine de Transylvanie à la fin du XIXe et au commencement du XXe siècle</i>	545
P. BUNTA — E. GLODARIU, Aspecte din lupta forțelor democratice în alegerile din 1946, în fostul județ Cluj	547
<i>Zum Kampf der demokratischen Kräfte während der Wahlen des Jahres 1946 im ehemaligen Bezirk Cluj</i>	561
LISTA PRESCURTĂRILOR — ABRÉVIATIONS	563